

Na ratunek cisom

2016-09-30

27 września 2016 r. w rezerwacie „Cisy Staropolskie imienia Leona Wyczółkowskiego w Wierchlesie” realizowano zadanie z zakresu ochrony czynnej.

Działanie polegało na stopniowym, kontrolowanym obrączkowaniu (tj. okorowaniu pnia drzewa na szerokość ok. 20 cm w celu zatrzymania procesu przewodzenia wody i asymilatów) pojedynczych drzew liściastych nadmiernie odcieniających korony cisów oraz dno lasu. Drzewa te zostały wyznaczone w okresie wegetacyjnym na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji. Łącznie do zaobrączkowania wyznaczono 82 drzewa na powierzchni ok. 30 ha. W pierwszym dniu prac zabieg przeprowadzono na 41 drzewach. Działania będą kontynuowane.

Realizowana ochrona czynna ma prowadzić do poprawy warunków świetlnych dla dojrzałych okazów cisów oraz ich siewek, a tym samym wpłynąć na poprawę zdrowotności tych drzew, zwiększenie owocowania oraz udatność naturalnego odnowienia cisa w rezerwacie.

Prace w terenie były prowadzone pod nadzorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Toruniu i Nadleśnictwem Zamrzenia. Zadanie jest finansowane ze środków własnych Nadleśnictwa.

Rezerwat przyrody „Cisy Staropolskie imienia Leona Wyczółkowskiego w Wierchlesie” to jeden z najstarszych i najcenniejszych rezerwatów w Polsce i Europie. Pierwsze wzmianki o ochronie „uroczyiska cisowego” pochodzą 1827 r.

Oficjalnie stanowisko cisów pospolitych *Taxus baccata* zostało uznane za rezerwat przyrody Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 czerwca 1956 r. Rezerwat obejmuje obszar lasów, łąk i zadrzewień oraz wody jeziora Mukrz o łącznej powierzchni 116,90 ha. Otulinę rezerwatu stanowią łąki wokół rezerwatu.

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie najliczniejszego na niżu Polski stanowiska cisa pospolitego *Taxus baccata*. Wiek najstarszych cisów szacuje się na ponad 500 lat.

Inwentaryzacje prowadzone w rezerwacie przyrody, niestety wykazują stopniowy, istotny ubytek tych drzew. Zjawisko to przede wszystkim objawia się zamieraniem siewek cisa pospolitego. Jak dotąd przyczyny tego procesu nie zostały jednoznacznie rozpoznane. Obecnie liczebność populacji cisa określa się na około 3,3 tys.

W okresie międzywojennym, przebywał tutaj, jeden z największych malarzy polskich Leon Wyczółkowski. Owocem plenerów artysty są obrazy, rysunki i litografie, na których zostały uwiecznione drzewa „Świętego Gaju”. Niektóre z nich rosną w rezerwacie do dziś. Można je dostrzec wędrując po udostępnionym szlaku.

